

Miquel Iceta i Llorens, Viceprimer secretari del PSC

«La subordinació al principal adversari dictada des de fora era el suïcidi del PSC»

Admet que hi havia dirigents del PSOE que creien «més lògic» un pacte amb CiU, però fa veure que la percepció que es té a la resta de l'Estat és diferent a la de Catalunya: «A la resta d'Espanya, CiU no és un adversari. Pel PSC, CiU és l'adversari»

-En l'anterior tripartit els partits estaven per sobre de Maragall i ara Montilla està per sobre dels partits. No és injust per Maragall, també per part del PSC?

-«No crec que els partits estiguin ni per sobre ni per sota. El que sí que hi ha és una consciència que el govern no és un govern de tres partits sinó que és un govern, amb un president i uns consellers. No és ni just ni injust sinó l'evolució natural, l'assumpció de determinats errors, d'un concepte en aquell moment no gaire entès per cap dels partits i que l'experiència ens ha ensenyat.»

-La diferència és que en el govern ara hi ha les persones que realment manen en els partits?

-«Això ajuda. En el govern anterior, des de la sortida de Carod, es donava la circumstància que els màxims dirigents d'alguns partits no hi eren, i això es notava. I encara és més important que la mateixa negociació va girar al voltant d'aquesta idea, que la nova etapa havia d'estar marcada per aquest concepte d'un govern i un president que no es podien supeditar als partits i sobretot no es podien parcel·lar.»

-Duraran quatre anys?

-«Sí, la qual cosa no vol dir que no hi hagi d'haver problemes, fins i tot difícils de resoldre, moments de tensió entre el govern de Catalunya i el govern d'Espanya... Però les bases d'aquest govern són molt sòlides, sobretot perquè és una segona oportunitat de demostrar que les esquerres catalanes poden governar. Tothom és molt conscient d'això i hi estem molt compromesos.»

-Fa tres anys van perdre deu diputats i ara n'han perdut cinc. Aleshores ja van admetre que malgrat que presidien el govern tenien un problema, i ara ho continuen admetent. Com se soluciona?

-«Per fer el dibuix sencer: 8 diputats menys, perquè dos eren d'ICV, i 150.000 vots menys del 1999 al 2003, i del 2003 al 2006 són 5 diputats menys i 250.000 vots menys. És a dir, 400.000 vots en total. Nosaltres creiem que hi ha un desgast del PSC que pot ser lògic en la mesura que som un partit que té moltes responsabilitats de govern durant molt de temps, i hi ha unes certes dificultats del PSC per adreçar-se a l'electorat més jove i potser als sectors més dinàmics de la societat. Les eleccions del 2003 ho van posar en evidència i les del 2006 ho van tornar a posar en evidència. Potser entre una i altra va haver-hi un factor que ens va poder despistar, que el 2004 en les generals vam tenir una punta molt alta. Ara és obvi que s'ha produït un encongiment de l'espai electoral socialista i que s'ha d'analitzar per què i se li ha de posar remei. Quin és el remei? Les receptes no són senzilles. Els partits grans, quan perdem vots, tendim a perdre'ls en vàries direccions, no només en una. Què s'ha de fer? Primer, complir amb allò que es diu en la campanya electoral. Segon, reflectir millor les expectatives de sectors més amplis de la societat, particularment la gent més jove, però també la gent més emprenedora. D'alguna manera, es podria dir que la societat està canviant més ràpidament que els partits que la representen. Les reformes que nosaltres estem impulsant estan canviant la societat més acceleradament que el que canviem nosaltres. I aquesta és l'adaptació que s'ha de fer.»

-El president de la patronal Foment deia aquesta setmana que veuen molt lluny els polítics, això també és un símptoma?

-«No crec que els empresaris se sentin molt lluny de la política. Em preocupa més la llunyania dels sectors amb menys poder. Els sectors que tenen poder d'influència poden exercir-la se sentin lluny o a prop. A mi em preocupa molt la capacitat de representació d'aquells que no tenen altre poder que la seva feina i el seu vot.»

-Com es compassa l'evolució de la societat amb la dels partits?

-«Els partits tenen una funció insubstituïble i la marca la Constitució. Són els canals de representació, i han de mantenir un contacte amb la societat molt més fluid. La societat s'ha de sentir permanentment escoltada i interpretada per les forces polítiques.»

-Això comporta primàries, llistes obertes...?

-«Sobre els mecanismes institucionals sóc un pèl escèptic. Les primàries, en determinats casos, poden ajudar, però això és molt puntual. El que la gent espera és una actitud més permanent d'auscultació, de viure els problemes de la societat com a propis i de donar-los un enfocament. No sempre una solució, perquè hi ha problemes que no tenen solucions immediates, però la gent el que no suporta són uns polítics que no són conscients de la importància de problemes quotidians i que no són capaços de donar-los un sentit. El ciutadà entén molt bé que hi ha problemes que no es poden resoldre. El que volen veure és que els polítics en són conscients i que els enfoquen, que els aborden i que donen una explicació de les coses, un sentit a allò que està passant. Crec que la política hauria d'enfortir aquesta dimensió amb els ciutadans. De les campanyes com a període acotat en el temps d'especial diàleg amb els electors, hem d'anar a uns estils més permanents de diàleg amb els electors.»

-Es plantegen una campanya per veure què pensa la gent?

-«Primer, el que volem ara és fer una anàlisi del que ha passat, fer un pla d'actuació en aquesta direcció i preparar les municipals. Un dels problemes que també poden provocar una certa fatiga ciutadana és l'acumulació permanent que conteses electorals, i els partits necessiten preparar-se perquè no són tan potents per fer tantes coses a l'hora. Així que, a partir del gener, tots els partits ens posarem a preparar les eleccions. Per tant, el primer semestre de l'any anirà molt marcat per això. La feina que ens plantegem és més a mitjà termini, no a fer una campanya ara. Afortunadament les eleccions municipals són les millors des d'aquest punt de vista, perquè és molta gent connectant-se a molta gent. Però pensem sobretot en el dia després.»

-ERC vol ser el referent de l'esquerra, ampliar horitzons cap al PSC i ICV. Noten algun desgast per l'aliança amb els republicans?

-«Els també han perdut més de 200.000 vots. El que cada partit diu de si mateix té una importància molt menor. A mi m'interessa el que el ciutadà diu. Nosaltres quan enfoquem aquest esforç de recuperació d'espai electoral no ho plantegem contra ningú, no li volem prendre a ningú. Entre altres coses perquè, en aquests moments, si a algun partit li hem de prendre vots és al partit de l'abstenció. El que volem és retornar als ciutadans la confiança en la política, no una operació per recuperar vots ni d'ERC ni d'ICV ni de CiU, sinó senzillament per presentar un PSC renovat, complidor dels seus compromisos i per escoltar i interpretar els desitjos i les expectatives de la gent.»

-Se senten els principals perjudicats per l'abstenció?

-«Ho som. No sé si molt ex aequo amb ERC, però ho som. Segurament ERC ha tingut més flux cap a altres forces. Però no n'hi ha dubte, el partit més perjudicat per l'abstenció és el PSC. Hi ha gent que pensa que un antic votant que s'absté té tots els números de tornar. I no. Els partits no som propietaris dels electors i, cada cop més, cada elecció tindrà la seva dinàmica. Cada cop més les eleccions serveixen per premiar o castigar una gestió, segurament s'està afeblint una tendència sempre a votar el mateix. Els partits grans són els que perden més electors i això probablement vol dir que tenim una dificultat creixent a expressar les nostres idees. Això és degut a la competència amb els partits més petits? També, però no sols això.»

-També als tres anys de govern, el canvi de candidat...

-«Segur. El que ens aniria perfecte és que després de cada elecció hi hagués una sola causa que et permetés explicar el perquè has tingut o no un bon resultat.»

-ERC ha adaptat l'estructura de la seva executiva per l'entrada en el govern. El PSC ho farà?

-«Els canvis en l'executiva els introduïm en els congressos, després de cada cicle electoral. No tenim una incompatibilitat tan gran com sembla que té ERC. Són conceptes diferents. Nosaltres som molt conscients que la gent quan va a les

eleccions jutja el PSC, però sobretot l'ús que fa el PSC de les seves responsabilitats de govern. Una separació estricta de partit i govern no t'estalvia sanció electoral i, a més, pot produir un empobriment del debat polític si separen absolutament les dues instàncies.»

-El President deixarà l'executiva federal del PSOE?

-«No se n'ha parlat.»

-Per què està bé que continuï o per què s'està buscant el substitut?

-«No se n'ha parlat perquè només depèn d'ell. En el nostre cas sempre hi ha dues maneres de veure aquest tipus de qüestions. Per nosaltres un dels factors que explica el que és el PSC i el que fa el PSC és la seva capacitat d'incidència sobre el PSOE. I encara no s'ha decidit quina és la millor manera d'incidir més sobre el PSOE i és la primera vegada en la història que es dona la circumstància que un president de la Generalitat està a l'executiva federal del PSOE. En tot cas és una iniciativa que correspon al President.»

-És compatible que hi sigui?

-«No hi veig incompatibilitat, però no sóc president de la Generalitat. Nosaltres tenim una confiança molt gran en el President i sé que prendrà la decisió que cregui que és millor pensant en la seva funció com a president de la Generalitat.»

-CiU els critica la imatge de subordinació?

-«Però si són uns senyors que es moren de ganes d'entrar al govern espanyol. Penso que de vegades ens envegen. El que voldrien és tenir una relació amb Zapatero com la que tenim nosaltres.»

-I tenir un seient a l'executiva del PSOE?

-«No en tindrien prou. Haurien de ser dos. Un per CDC i un pel senyor Duran. El nostre partit en això té un model diferent de participació i d'incidència sobre la política espanyola. Respectem que diguin que els és igual el PP que el PSOE, però el nostre model és que sempre hem pensat que a Catalunya li convé que a Espanya governi l'esquerra, que hi hagi un partit socialista en què el PSC tingui

la màxima incidència possible. Ens critiquen? Ho han fet sempre. De cop i volta ens reconeixen catalanisme, però després ràpidament ens el treuen per no se sap ben bé què. CiU en això està lluitant contra els seus fantasmes.»

-Admetent la capacitat de treball del President, ser president de la Generalitat, estar en l'executiva del PSOE i ser el primer secretari del PSC, és assumible?

-«S'ha de tenir present diverses coses. Per nosaltres, la política és un esforç col·lectiu i és veritat que els càrrecs els ocupen persones, però a l'executiva federal del PSOE no només hi ha José Montilla com a català, també hi ha Carme Chacón. Tenim tot el nostre grup de diputats i senadors a Madrid, tenim un ministre, tenim un viceprimer secretari, un secretari d'organització... I no és imprescindible la presència física.»

-Montilla i vostè han dit que no governarien amb qui no vulgui fer el quart cinturó, i ERC i ICV continuen manifestant-s'hi en contra.

-«Es deuen manifestar perquè s'està fent, si no, no es manifestarien. Hi ha evidències que costen de veure.»

-En el fons vostès governen amb qui no ho vol.

-«Són obres que no són del govern de la Generalitat sinó de l'Estat.»

-Aquelles declaracions tenien trampa, doncs.

-«No, no. Estem veient una cosa a la qual ens hem d'acostumar. ERC i ICV estan en contra del quart cinturó, uns més que d'altres: alguns voldrien una adaptació del carrer major del Vallès, d'altres voldrien reduir l'impacte ambiental. Fan legítimament de manifestar-se i, a més, la seva presència probablement faci que tots plegats estiguem més amatents a aquest tipus d'impactes negatius. Nosaltres ho hem dit sempre: considerem que el quart cinturó, en el sentit de tenir una connectivitat viària entre aquestes comarques de la segona corona, és necessària, i s'està fent amb la màxima cura pel medi ambient en els trossos fets i encara més en els trossos que es faran. Com la línia d'alta tensió. Al final, ni els governs espanyol ni francès són capaços de prendre la decisió i s'han sotmès a una mena d'arbitratge europeu. I en coherència amb el que la UE ha fet sempre en connexió de xarxes energètiques dels diferents països, es produirà. El govern

de Catalunya podrà incidir-hi en el sentit d'intentar que el traçat concret sigui al menys lesiu possible, però es farà. Podem resignar-nos a no convèncer els nostres socis, però no podem resignar-nos a no fer-les.»

-Vostè estava moltes vegades en les reunions de negociació de l'Estatut entre CiU i el PSOE quan ERC s'hi oposava. Admet que CiU pot sentir que sigui injust que el PSC hagi tornat a pactar amb ERC?

-«CiU mai va supeditar el seu acord a l'Estatut, almenys en les converses que va tenir amb el PSC, a un acord de govern. Potser ara es penedeixen de no haver-ho fet, no ho sé. No sé si amb altres van parlar d'altres coses.»

-CiU no va condicionar una cosa a l'altra al PSOE?

-«Només puc parlar pel PSC.»

-Fins a quin punt el PSOE hagués preferit un govern de sociovergència a Catalunya?

-«No li puc contestar, no sóc del PSOE.»

-Però parla amb la gent del PSOE...

-«Molt sovint. La percepció del PSOE és tan clara que de vegades les objeccions no semblen òbvies. Què voldria el PSOE? Que el PP no tingués cap capacitat d'acord o, si es vol de manera positiva, tenir la geometria d'acords més àmplia possible. Estarien encantats de tenir el suport d'ICV, d'IU, d'ERC, el BNG, el PNB, CiU... Que el PSOE vol això? És que és la seva obligació. Ara, en aquest cas concret jo no li puc dir perquè no puc parlar per boca del PSOE. En tot cas, sí que hi havia gent que creia més lògic un acord, però també és veritat que la percepció que es té a la resta d'Espanya és diferent de la que hi ha aquí. A la resta d'Espanya, CiU no és un adversari; pel PSC, CiU és l'adversari. No estem dient que són països diferents, amb funcionaments de partits diferents, i per tant, que responen a lògiques diferents?»

-Els van trucar durant la negociació per dir-los què volien?

-«'Heu de fer això', no ho van dir. Reflexions, moltes. I amb molt de sentit comú. Però acceptar la subordinació al seu principal adversari i dictada des de fora era el suïcidi del PSC.»

-Val el discurs de l'alternança per l'Ajuntament de Barcelona? És bona tanta acumulació de poder?

-«Barcelona: sí, 25 anys de govern, quatre alcaldes. És a dir, un partit pot governar molt de temps una institució si els ciutadans ho volen. I normalment això respon al fet que el partit ha sabut evolucionar al ritme de la societat i crec que el socialisme a Barcelona ho ha demostrat. Continuo pensant més que mai que el canvi a l'alcaldia rebrà novament el suport dels ciutadans. La concentració de poder només és possible si el partit que governa en cada institució sap posar per davant en cada moment l'interès d'aquella institució, encara que les altres estiguin ocupades per gent del propi partit. El que seria nefast i els ciutadans no voldrien, seria subordinació o renúncia als interessos de cada institució i comunitat a la qual se serveix.»

ENTREVISTA PUBLICADA A EL PUNT, 24.12.06
T. RIBA / A. SERRANO